

ΓΕΥΣΗ ΑΠΟ ΗΟΛΑ! ΜΙΑ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΑΠΟ ΜΙΚΡΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ

[GREECE]

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση) δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Θεόδωρος Σκενδέρης Σχ. Σύμβουλος Αγγλικής Ν. Ημαθίας

Είναι πολύ σημαντικό, ιδιαίτερα σήμερα, για τους νέους της Ευρώπης να γνωρίζουν ξένες γλώσσες. Η γνώση της ξένης γλώσσας τους δίνει τη δυνατότητα να ταξιδέψουν, να ανακαλύψουν και να επικοινωνήσουν με άλλους λαούς και πολιτισμούς, να αποδεχτούν την διαφορετικότητα και να γίνουν πιο πλούσιοι σε εμπειρίες. Η γνώση ξένων γλωσσών αποτελεί βασική προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής εκπαιδευτικής πολιτικής. Στην Ελλάδα, όπως και στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η διδασκαλία περισσότερων της μιας ξένων γλωσσών ξεκινάει όλο και σε μικρότερες ηλικίες. Οι ηλικίες αυτές, καθώς και οι νέες αντιλήψεις για ενσωμάτωση και ίσες ευκαιρίες για όλους στην εκπαίδευση, επιβάλλουν μια διαφορετική ποιότητα διδασκαλίας και μάθησης.

Ο μαθητής του Δημοτικού σχολείου, όταν έρχεται σε επαφή με την ξένη γλώσσα για πρώτη φορά, βρίσκεται ακόμα στο στάδιο του φυσικού τρόπου μάθησης μέσα από την εξερεύνηση του άμεσου περιβάλλοντός του. Σημαντικά για τον μαθητή αυτής της ηλικίας είναι όσα πράγματα έχουν νόημα με βάση το οικογενειακό και άμεσο περιβάλλον του. Στο σχολικό περιβάλλον αποκτά καινούργιες γνώσεις που δεν θα αποκτούσε απαραίτητα στο οικογενειακό του περιβάλλον και έρχεται σε επαφή και με μεθόδους μάθησης που μπορεί να έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές, αλλά είναι καθαρά γνωστικές.

Στο HOLA! προσπαθήσαμε να συνδυάσουμε το φυσικό τρόπο μάθησης του οικογενειακού περιβάλλοντος με τον γνωστικό του σχολικού και να αναπτύξουμε μια προσέγγιση που να συνδυάζει τη γνωστική με τη βιωματική μάθηση. Έχοντας υπόψη τη βασική ολιστική αρχή ότι το όλον είναι μεγαλύτερο και πιο σημαντικό από τα μέρη του και ότι λειτουργούμε σαν σύνολα μέσα σε σύνολα αντιμετωπίσαμε την γλώσσα, τον μαθητή, τον εκπαιδευτικό και τον κόσμο σαν τέτοια.

HOLA! Οι συντελεστές.

Η ολιστική αυτή προσέγγιση για τη διδασκαλία/ εκμάθηση της ξένης γλώσσας αποτελεί προϊόν της συνεργασίας, επί δύο έτη στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος 133910-LLP-2007-1-BE-COMENIUS-CMP, των παρακάτω εταίρων:

- Vzw Nascholing in het Katholiek Onderwijs, VSKO (General Secretariat of Catholic Education in the Flemish Community), Brussels, Belgium, represented by Cécile de Fré, Greet Van Mello and Karine Van Thienen (project coordinator);
- The Fédération de l'Enseignement Fondamental Catholique (FédEFoC) of SéGEC (General Secretariat of Catholic Education in the French Community), Brussels, Belgium, represented by Anne Belien and Bruno Mathelart;
- The University of Aarhus, Center for Undervisningsudvikling (Professional Education Center), Aarhus, Denmark, represented by Hanne Leth Andersen and Stacey Cozart;
- The Regional Directorate of Primary and Secondary Education of Central Macedonia. State School Advisers' Office of Emathia Prefecture, Veroia, Greece, represented by Theodoros Skenderis and Chryssa Laskaridou;

- The University of Alcalá, Escuela de Magisterios, Guadalajara, Madrid, Spain, represented by Manuel Megías and Maria José Valiente;
- Thélème International, Soissons, represented by Catherine Macquart-Martin and Catherine Adam;
- Direzione Didattica Alcide de Gasperi (the Elementary School Alcide de Gasperi), Palermo, Italy, represented by Maria Giovanna Granata and Tiziana Venturella;
- Dogus Educational Institute, Acibadem, Istanbul, Turkey, represented by Michael O’Neill and Songül Ömürdağ

Εκτός από τον σχεδιασμό της ολιστικής προσέγγισης για τη διδασκαλία/ εκμάθηση της ξένης γλώσσας, η παραπάνω συνεργασία απέφερε επίσης τα εξής τελικά προϊόντα:

- Έκδοση βιβλίου στη Γαλλική και στην Αγγλική (A Touch of HOLA! A holistic Approach to Language Learning)
- Την ιστοσελίδα www.holaforkids.be
- Επιμορφωτικό πρόγραμμα Comenius που θα πραγματοποιείται κάθε χρόνο από το 2010 και μετά στη Γαλλία (για εκπ/κούς της Γαλλικής γλώσσας) και στη Μ. Βρετανία ή στην Κύπρο (για εκπ/κούς της Αγγλικής γλώσσας).

HOLA! Η πρόκληση.

Η μεγαλύτερη πρόκληση του HOLA! ήταν ο σχεδιασμός μιας προσέγγισης για την εκμάθηση της ξένης γλώσσας για μικρά παιδιά. Επιθυμία μας είναι να παρέχουμε τη δυνατότητα στο παιδί να βιώσει την γλώσσα μέσα από την χρήση της και να νιώσει τη χαρά της ανακάλυψης της ξένης γλώσσας και του ξένου πολιτισμού. Γι’ αυτό σημείο εκκίνησής μας ήταν ο κόσμος του παιδιού, η καθημερινή του πραγματικότητα.

Στόχοι του HOLA! είναι:

1. Η θετική επίδραση στα κίνητρα του παιδιού. Αυτό επιτυγχάνεται με τον συσχετισμό της μάθησης με την ευχαρίστηση και το αίσθημα της επιτυχίας και βοηθώντας το παιδί να συνειδητοποιήσει την πρόδοό του – μέσα από την αυτοαξιολόγηση και αλληλοαξιολόγηση – και τον αντίκτυπο, τη δύναμη και την αξία της γνώσης μιας ξένης γλώσσας.
2. Η ανάπτυξη διδακτικού υλικού και στρατηγικών διαχείρισης της τάξης που να διευκολύνουν την εφαρμογή της ολιστικής προσέγγισης.
3. Η δημιουργία ευκαιριών για εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να εκπαιδευτούν στην ολιστική προσέγγιση και να βελτιώσουν την χρήση της γλώσσας που διδάσκουν μέσα από προγράμματα Comenius.
4. Η υποστήριξη των σχολείων που επιθυμούν να ενσωματώσουν το HOLA! στην καθημερινή πρακτική των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών παρέχοντάς τους τα μέσα για κάτι τέτοιο και εξετάζοντας μαζί τους τις συνθήκες για ευρύτερη εφαρμογή της προσέγγισης.

Για την πραγματοποίηση αυτών των στόχων καταλήξαμε σε διδακτικές και παιδαγωγικές αρχές που στηρίζονται σε συμπεράσματα ερευνών για την εκμάθηση της δεύτερης γλώσσας, τις νοητικές λειτουργίες, τον σύγχρονο τρόπο ζωής και την ψυχική και σωματική υγεία των παιδιών. Οι αρχές

αυτές επεξηγούνται με πρακτικά παραδείγματα τα οποία ονομάζουμε «διδασκτικό υλικό». Το υλικό αυτό παρουσιάζεται με δύο διακριτούς τρόπους. Πρώτα, μέσω μιας αφήγησης του τι συνέβη στην τάξη κατά τη διάρκεια πιλοτικής εφαρμογής του υλικού και στην συνέχεια μέσω της ανάλυσης της εμπειρίας του μαθήματος και της παρουσίασης των βαθύτερων αρχών του HOLA! Τα πιο σημαντικά θέματα της προτεινόμενης διδακτικής ενότητας παρουσιάζονται συνοπτικά σε ένα πίνακα με τον τίτλο 'HOLA!Template' για χρήση στην τάξη.

Οι διδακτικές και παιδαγωγικές αρχές μαζί με το «διδασκτικό υλικό» αποτέλεσαν το κύριο περιεχόμενο του έντυπου τελικού προϊόντος με τίτλο A Touch of HOLA! a Holistic Approach to Language Learning. Μερικές από τις πιλοτικές διδασκαλίες έχουν μαγνητοσκοπηθεί για να αποτελέσουν παραδείγματα διαχείρισης της τάξης. Το μαγνητοσκοπημένο υλικό θα αποτελέσει τη βάση για μελέτη και συζήτηση κατά τη διάρκεια του προγράμματος Comenius για όσους εμπλέκονται στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην Α/θμια Εκπ/ση. Όλο το υλικό του προγράμματος βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα www.holaforkids.be.

Τέλος, για την μέτρηση της ολιστικής αξίας τόσο του διδακτικού υλικού όσο και της διδακτικής πράξης, έχουμε σχεδιάσει εργαλεία, με την μορφή πινάκων, ερωτηματολογίων κλπ, τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στην παραπάνω ιστοσελίδα μαζί με τα σχέδια μαθήματος, τα φύλλα εργασιών των μαθητών και τις προτάσεις για τη διαχείριση της τάξης.

HOLA! Η προσέγγιση.

Το HOLA! αποτελεί μια ολιστική προσέγγιση στην εκμάθηση της ξένης γλώσσας. Θεωρεί τη γλώσσα τον μαθητή, τον εκπ/κό, και τον κόσμο ως ολότητες/ σύνολα. Οραματίζεται «ευκαιρίες για όλους» και προσπαθεί να καταπολεμήσει την αποτυχία και την έλλειψη κινήτρων υιοθετώντας θετική και αισιόδοξη στάση.

Η γλώσσα

Η αναλυτική προσέγγιση στη διδασκαλία και εκμάθηση της ξένης γλώσσας συνίσταται στον τεμαχισμό της γλώσσας και στην ανακατασκευή της με την τοποθέτηση του ενός κομματιού πάνω στο άλλο προχωρώντας από το απλό στο σύνθετο. Βασίζεται στη αρχή ότι η γραμματική θα καταστήσει τον μαθητή ικανό να παράξει πρωτότυπες φράσεις και λόγο. Η παραγωγή, όμως, σωστών φράσεων μ' αυτό τον τρόπο απαιτεί πολύ χρόνο, προσπάθεια και υπομονή. Αυτό μπορεί να προκαλέσει την παραίτηση του μαθητή πριν καταφέρει να αποκτήσει αρκετό λεξιλόγιο και κανόνες για να εκφράσει προσωπικά του μηνύματα στην ξένη γλώσσα. Έτσι η αναλυτική προσέγγιση μπορεί να είναι επωφελής μόνο για την κατηγορία εκείνη των μαθητών που αποκαλούμε «καλούς στις γλώσσες».

Για το HOLA! η γλώσσα είναι ένα και αδιαίρετο όλον. Οι φθόγγοι, τα γράμματα, οι λέξεις, οι προτάσεις, ο συνεχής λόγος κλπ αποκτούν νόημα μόνο μέσα από τη χρήση σε συγκεκριμένες περιστάσεις. Μόνο σαν αδιαίρετο όλον και μόνο κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις η γλώσσα αποκτά νόημα, είναι επικοινωνία και πολιτισμός και σαν τέτοιο παρουσιάζεται στους μαθητές οι οποίοι ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές τους το εξερευνούν και το μαθαίνουν μέσα από την χρήση. Κατά συνέπεια οι μαθητές εκτίθενται στην αρχή σε τυποποιημένες εκφράσεις άμεσης χρήσης και στη συνέχεια σε αυθεντικό κατά το δυνατόν λόγο (nursery rhymes, stories, songs), σε αυθεντικές δραστηριότητες και καθοδηγούνται να ανακαλύψουν και να εσωτερικεύσουν μόνοι τους τους τύπους και τους κανόνες της γλώσσας.

Η γλώσσα δεν είναι αυτοσκοπός αλλά μέσον για άλλους στόχους και δεν διδάσκεται, αλλά μαθαίνεται από τον μαθητή μέσα από την πραγματική χρήση σε ένα πλούσιο και κατά το δυνατόν

αυθεντικό και με σημασία για τον ίδιο τον μαθητή περιβάλλον και μόνο όταν αυτός είναι έτοιμος. (Sakash 1988)

Ο μαθητής

Στο HOLA! ο μαθητής αντιμετωπίζεται ως σύνολο και γίνεται αποδεκτός γι' αυτό που είναι. Οι προσωπικές του επιλογές είναι σεβαστές, Ο μαθητής δεν είναι μια «μηχανή που παράγει σωστές φράσεις». Είναι ένα ανθρώπινο όν με νου, καρδιά και σώμα. Έχει εξίσου ανάγκες γνωστικές, συναισθηματικές και σωματικές. Ο κοινωνικός και συναισθηματικός τομέας είναι εξίσου σημαντικοί, αν όχι πιο σημαντικοί από τον γνωστικό. Ο μαθητής χρειάζεται να δημιουργήσει με φαντασία και να μάθει βιωματικά. Κάνει τις επιλογές του, διαπραγματεύεται και συμμετέχει. Για να μάθει χρειάζεται να ικανοποιήσει κάποια ανάγκη ή την περιέργειά του. Γι' αυτό χρειάζεται ένα περιβάλλον στο οποίο να ανήκει και να νιώθει ασφαλής και μη απειλούμενος από κριτικές, βαθμούς, αξιολόγηση. Έχει ανάγκη αποδοχής από την ομάδα, καλών σχέσεων μέσα σ' αυτήν και αναγνώρισης και σεβασμού των ικανοτήτων του, των όποιων επιτευγμάτων του, της αυτονομίας του και του δικαιώματός του στην ελευθερία επιλογής.

Το HOLA! στοχεύει όλους τους μαθητές, ιδιαίτερα αυτούς με μειωμένη αυτοπεποίθηση, αυτούς που «φοβούνται να κάνουν λάθη», που δυσκολεύονται στην απομνημόνευση και στην εφαρμογή κανόνων. Επιδιώκει τη δημιουργία περιβάλλοντος που ευνοεί την ανάπτυξη κινήτρων, όπου κάθε μαθητής θέτει τους στόχους του, γλωσσικούς και άλλους, αξιολογεί του στόχους και την πορεία του, θέτει νέους στόχους και μαθαίνει πώς να μαθαίνει.

Ο εκπαιδευτικός

Ο εκπ/κός του HOLA! αναγνωρίζει και σέβεται τις παραπάνω ανάγκες του μαθητή και τις όποιες ικανότητες και επιτεύγματά του. Δεν μπορεί παρά να δείχνει ευαισθησία στην συναισθηματική κατάσταση του μαθητή, στις μαθησιακές και άλλες ανάγκες του, στα ενδιαφέροντά του και στο στυλ μάθησής του. Οφείλει να δημιουργεί συνθήκες αποδοχής για να νιώσει ο μαθητής ασφαλής, να αποκαλύψει τον εαυτό του, τα συναισθήματα και τα χαρίσματά του και να ρισκάρει χωρίς φόβο. Προσφέρει το χέρι στον μαθητή και τον βοηθά να συνειδητοποιήσει τον τρόπο/ το στυλ με το οποίο μαθαίνει. Δημιουργεί πλούσιο μαθησιακό περιβάλλον και δυνατότητες επιλογής για τον μαθητή καθώς και ευκαιρίες για στοχασμό και ανατροφοδότηση. Υποστηρίζει την μάθηση και πρόοδο του μαθητή με κατάλληλες στρατηγικές μάθησης για να μάθει ο μαθητής πώς να μαθαίνει.

Συνοπτικά, το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό του ολιστικού εκπ/κού είναι η ικανότητα να παρατηρεί τους μαθητές, να ανταποκρίνεται στις ανάγκες ενός εκάστου και να διευκολύνει τη μάθηση με διαφοροποιημένη και ει δυνατόν εξατομικευμένη διδασκαλία. Αυτό δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί παρά μόνο όταν ο ίδιος μπει στη διαδικασία της συνεχούς μάθησης, παρατήρησης και προσαρμογής στα εκάστοτε δεδομένα, έχοντας πάντα στο επίκεντρο τον μαθητή και όχι το βιβλίο ή τον εαυτό του.

Ο κόσμος.

Ο κόσμος του HOLA! καθορίζεται από τον κόσμο του νεαρού μαθητή: τα ενδιαφέροντα του, τα παιχνίδια του, οι ανάγκες του για επικοινωνία, αναζήτηση και πληροφόρηση. Η γλώσσα που μαθαίνει αναφέρεται στον κόσμο του και στον κόσμο που θέλει να ανακαλύψει. Κατά συνέπεια η αυθεντικότητα έχει ιδιαίτερη αξία για το HOLA! Μέσα από αυθεντικές πραγματικές εμπειρίες θα μπορέσει να ξεπεράσει τα στερεότυπα και να δει τον χρήστη της ξένης γλώσσας σαν ανθρώπινο όν εν μέρει όμοιο και εν μέρει διαφορετικό από αυτόν.

HOLA! Αξιολόγηση

Σε μια ολιστική προσέγγιση διδασκαλίας/ μάθησης, όπως το HOLA! δεν μπορεί παρά και η αξιολόγηση να είναι ολιστική. Ο μαθητής, η γλώσσα και ο κόσμος του παιδιού θεωρούνται ως ολότητες. Η πρόοδος σε γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις αξιολογούνται μαζί. Η αξιολόγηση αφορά εκτός από τις γνωστικές και στις συναισθηματικές διεργασίες και συμπεριλαμβάνει και την γνώση και χρήση των στρατηγικών μάθησης. Οι μαθητές ενθαρρύνονται να μην επιτρέπουν την διακοπή της επικοινωνίας από τον φόβο λαθών.

Η εξωτερική αξιολόγηση οποιασδήποτε μορφής, π.χ. ο βαθμός, επηρεάζει την μάθηση και δεν είναι πάντα αντικειμενική. Σε μια ολιστική προσέγγιση ο εκπ/κός και ο μαθητής συνεργάζονται στην αξιολόγηση της πορείας και στον επαναπροσδιορισμό των στόχων σε συνεχή βάση. Θέτουν μαζί τα κριτήρια αξιολόγησης, ώστε να μπορεί ο μαθητής μόνος του να επανεξετάσει και να αξιολογήσει την μάθησή του.

HOLA! Portfolio

Το κάθε εκπαιδευτικό σύστημα καθορίζει και τον τρόπο αξιολόγησης των μαθητών και της εκπ/κής διαδικασίας. Μερικές χώρες διαθέτουν ενιαίο τρόπο αξιολόγησης. Άλλες επιτρέπουν στα σχολεία να οργανώσουν τις δικές τους εξετάσεις βάσει γενικών οδηγιών και διαθέτουν συστήματα επικύρωσης των αποφάσεων. Η τάση στην Ευρώπη σήμερα είναι προς την αυτοαξιολόγηση. Το HOLA! δεν επιθυμεί να αποκλείσει κανένα σύστημα. Γι' αυτό προτείνει μια ευέλικτη προσέγγιση της αξιολόγησης μέσω του Portfolio.

Για το HOLA! Το Portfolio αποτελεί μέσο αλληλεπίδρασης πολλών παραγόντων – μαθητών, εκπ/κών, σχολείου, γονέων, κλπ – σε πνεύμα ειλικρίνειας, μη αποκλεισμού και διαφάνειας. Το Portfolio συνιστά ένα τρόπο συνύπαρξης και από κοινού μάθησης. Μέσα από αυτό ο μαθητής συγκρίνει σε συνεχή βάση τον εαυτό του με τις προηγούμενες επιδόσεις του, και όχι με τους συμμαθητές του, τον αξιολογεί και τον επιβραβεύει. Το Portfolio στοχεύει στο να αποκτήσει ο μαθητής επίγνωση των επιτευγμάτων του, και των τρόπων επίτευξής των, της προόδου του και των επόμενων βημάτων-στόχων του καθώς και του είδους της βοήθειας - και που θα την αναζητήσει - για να προχωρήσει παραπέρα.

Θεωρούμε ότι αυτή η επίγνωση του μαθητή για τις δυνατότητές του στην ξένη γλώσσα και η επίγνωση του τρόπου με τον οποίο τις απέκτησε, αποτελούν ισχυρά κίνητρα μάθησης και αξιοποιούνται για περαιτέρω πρόοδο.

HOLA! Σύνοψη.

Συνοψίζοντας, το HOLA! αποτελεί μια ολιστική προσέγγιση για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας κατά την οποία ο μαθητής βρίσκεται πάντα στο κέντρο της διαδικασίας και αναπτύσσει, συνειδητά ή υποσυνείδητα, τις γλωσσικές, επικοινωνιακές συνεργατικές κλπ δεξιότητές του σε ένα ασφαλές και πλούσιο μαθησιακό περιβάλλον στο οποίο καλείται να αντιμετωπίσει πραγματικά προβλήματα που σχετίζονται με τις προσωπικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντά του. Σ' ένα τέτοιο περιβάλλον ο μαθητής αναζητά, ανακαλύπτει και μαθαίνει τη δική του αλήθεια.

Στην προσπάθειά του αυτή διευκολύνεται από τον εκπ/κό ο οποίος μεριμνά ώστε όλοι οι μαθητές να έχουν πολλές ευκαιρίες να πειραματιστούν και να βιώσουν την ξένη γλώσσα σε μια ποικιλία από περιστάσεις, ο καθένας με τον δικό του ρυθμό και τις δικές του δυνατότητες (Ghosn 1996).

Ταυτοχρόνως, ο εκπ/κός προσπαθεί να ανταποκριθεί στα διάφορα μαθησιακά στυλ, είδη νοημοσύνης και επίπεδα γνώσης, καθώς και να βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν κατάλληλες

στρατηγικές μάθησης. Όλες αυτές οι θεωρίες συνάδουν απόλυτα με την φιλοσοφία της ολιστικής μάθησης.

Τέλος, όσον αφορά στη γλώσσα το HOLA! αποδέχεται την άποψη του Gaarder (1977: 78): «Μην προσπαθήσετε ποτέ να διδάξετε την γλώσσα *per se*, καλύτερα να διδάξετε τη ζωή (τη χαρά, την λύπη, την εργασία, το παιχνίδι, τις σχέσεις, τη διαφοροποίηση, την αυτοεπίγνωση και επίγνωση των άλλων) με την εμπλοκή των παιδιών σε καταστάσεις και δραστηριότητες σημαντικές γι' αυτούς του ίδιους»

«Μια ολιστική προσέγγιση είναι μια προσέγγιση της διδασκαλίας και της μάθησης που θεωρεί τον μαθητή ως όλον. Μια ολιστική προσέγγιση για την εκμάθηση της γλώσσας επιτρέπει στον μαθητή να νιώθει ασφαλής και χαρούμενος που αλληλεπιδρά με πραγματικούς ανθρώπους και την πραγματική ζωή ανάλογα με το ποιος επιλέγει να είναι και σε ρυθμό που μεγιστοποιεί τις ατομικές του δυνατότητες. Αυτό συνεπάγεται διδασκαλία και εκμάθηση της γλώσσας που να επιτρέπει στον μαθητή να ανακαλύπτει, να σκέφτεται, να αισθάνεται, να φαντάζεται και να χρησιμοποιεί τη γλώσσα σαν μέσο πολιτισμού και κοινωνικοποίησης.»

Michael O'Neil, Brussels, October 2007

ΤΡΟΥΦΕΣ ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ

Σχέδιο μαθήματος

Αυτή η συνταγή είναι κατάλληλη για παιδιά 8-12 ετών. Η συνταγή «τρούφες σοκολάτας» μπορεί εύκολα να χρησιμοποιηθεί για διδασκαλία τριών μαθημάτων των 50'. Δεν απαιτεί ιδιαίτερα σκεύη και μπορεί να εκτελεστεί με απλό τρόπο πάνω στα θρανία. Θα χρειαστείτε τραπεζομάντιλα ή αδιάβροχα υφάσματα, για να καλύψετε τα θρανία, ένα φούρνο μικροκυμάτων, ένα ηλεκτρικό μάτι και ένα ψυγείο.

Χωρίστε την τάξη σε ομάδες των τεσσάρων μελών και αναθέστε τους ρόλους στα μέλη της κάθε ομάδας. Καλύτερα, αφήστε τα παιδιά να κάνουν μόνοι τους τη διανομή των ρόλων. Έτσι, αποκτούν συνυπευθυνότητα και συνδιαχειρίζονται την δραστηριότητα. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι να διευκολύνει την οργάνωση, την διαδικασία της μάθησης, την συνεργασία και τη διάδραση, δίνοντας έμφαση στα στιλ και στις στρατηγικές μάθησης. Με τον τρόπο αυτό βοηθάτε τους μαθητές να μάθουν πώς να μαθαίνουν και τους οδηγείτε στο δρόμο της αυτονομίας.

Η προετοιμασία των τρουφών γίνεται σε 2 μέρη: κατά τη διάρκεια του πρώτου μαθήματος οι μαθητές ανακαλύπτουν τη συνταγή. Κατά τη διάρκεια του δεύτερου βάζουν τα χέρια τους στη ζύμη.

Μάθημα 1: Στο τραπέζι

Προτείνουμε τον παρακάτω τρόπο σχηματισμού των ομάδων κατά των οποίου δίδεται η ευκαιρία στους μαθητές να ασκηθούν στην παραγωγή προφορικού λόγου.

Ο σχηματισμός των γκρουπ είναι η ευκαιρία για άσκηση προφορικής έκφρασης. Πρέπει να θέτουμε ερωτήσεις στους άλλους, για να ανακαλύψουμε ποιος είναι μέρος της ομάδας του. Σας προτείνουμε εδώ μια τεχνική σχηματισμού ομάδων. Διαθέστε ένα επαρκή αριθμό καρτών (T1-E2-A3-M4...T5-E6-A7-M8...). Πάνω στις καρτέλες θα έχετε προηγουμένως τοποθετήσει μια αριθμημένη κάρτα. Κάθε παιδί βρίσκει τη θέση του σ' ένα γκρουπ χάρη στο νούμερο και ξέρει ποιο ρόλο παίζει χάρη στο γράμμα. Πρέπει να διαχειριστείτε τις ομάδες σας αν ο αριθμός των παιδιών είναι μονός- αν υπάρχει ένα γκρουπ των 5. πρέπει να φροντίσετε να δώσετε ένα ρόλο στον καθένα. Σ' ένα γκρουπ των 3 πρέπει να προσέξουμε, ώστε η λειτουργία που χάθηκε να αναληφθεί. Θα βρείτε παράδειγμα με κάρτες στο site HOLA. Τα παιδιά συμπληρώνουν το φύλλο αξιολόγησης που λαμβάνουν αυτή τη στιγμή του μαθήματος. Σημειώνουν το όνομά τους και τσεκάρουν το κουτάκι για συλλογική δουλειά.

Δοκιμάζοντας τρούφες

Τα παιδιά δοκιμάζουν τις τρούφες. Μπορείτε να τους δέσετε τα μάτια, για να διεγείρετε την περιέργειά τους. Επιχειρούν να μαντέψουν, να εξηγήσουν, να καθορίσουν τί είναι αυτό. Κάνουν υποθέσεις για το θέμα των υλικών και της συνταγής. Βοηθήστε τους με δικές σας ερωτήσεις και δίνοντας τους λεξιλόγιο όπου το χρειάζονται. Με τη δραστηριότητα αυτή εξοικειώνετε τους μαθητές με την στρατηγική της προφητείας. Τα παιδιά σημειώνουν αυτό που *μαντεύουν* πάνω σ' ένα φύλλο στο ευρητήριο.

Το κάθε γκρουπ διαθέτει συνταγή. Τα παιδιά χωρίζουν τα υλικά. Οι φωτογραφίες της των υλικών-συστατικών είναι ανηρητημένες στην τάξη ή στο διάδρομο. Τα παιδιά μετακινούνται για να τις συμβουλευθούν. Ένα παιδί τη φορά και ανά γκρουπ. Αυτού του τύπου η άσκηση είναι ταυτόχρονα μια υπέροχη άσκηση μνήμης και συμπεράσματος. Τα παιδιά επιβεβαιώνουν κατανόηση τους με τη βοήθεια φωτογραφιών. Κάθε παιδί διαθέτει στο τέλος του μαθήματος μια συγκεκριμένη λίστα με υλικά και σκεύη που θα φέρει.

Μάθημα 2 Βάλτε τους σκούφους σας

Η τάξη σας είναι έτοιμη να υποδεχτεί τους μάγειρές σας. Τα τραπέζια είναι στη διάθεσή σας και οι φωτογραφίες είναι κολλημένες στον τοίχο. Κάθε παιδί βρίσκεται στην ομάδα του. Βάζουν από κοινού τα υλικά και τα σκεύη κουζίνας. Επαληθεύουν με τη βοήθεια της συνταγής αν τα υλικά είναι συμπληρωμένα. Συχνά το ένα γκρουπ βοηθάει το άλλο. Να η ευκαιρία να κάνουν διάλογο, για να βρουν μια λύση. Ένα γκρουπ που δε συμμετέχει λόγω έλλειψης υλικών είναι ένα γκρουπ που δημιουργεί αναστάτωση.

Στο φούρνο

Τα παιδιά διαβάζουν τώρα τη συνταγή και συμβουλευόμαστε τη γκαλερί με τις φωτογραφίες, αν είναι αναγκαίο. Μοιράζουν τη δουλειά και οργανώνονται. ανασηκώνουν τα μανίκια και βάζουν όλοι τα χέρια στη ζύμη. Έχουν από πριν διαβάσει τη συνταγή, έχουν ελέγξει την κατανόησή της και έχουν μοιράσει τους ρόλους. Αυτή η κατανομή φιγουράρει στο φύλλο αξιολόγησης. Το κάθε παιδί εξηγεί στη μητρική του γλώσσα τη δράση του. Μετά βάζουμε τις τρούφες στο ψυγείο.

Στη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές χρησιμοποιούν τις μαθησιακές στρατηγικές της υπόθεσης και του ελέγχου. Το συμπέρασμα βγαίνει από την αναζήτηση της έννοιας και την επαλήθευση της ακρίβειας με τα ζευγάρια του ή με τη βοήθεια των φωτογραφιών. Στη φράση του ελέγχου τα παιδιά επαληθεύουν σταθερά την πρόδοό τους σε σχέση με το πλάνο που έχει συνταχθεί στο φύλλο αξιολόγησης και τη συνταγή.

Το φύλλο αξιολόγησης επιτρέπει στα παιδιά

- προγραμματισμό εργασιών
- απόκτηση κριτικής σκέψης
- απόκτηση εκτίμησης και στρατηγικών μάθησης

Τι αποκομίζουμε από την προσέγγιση HOLA;

Ο κόσμος στο σύνολό του

Τα γενέθλια ή σημαντικές στιγμές της χρονιάς (Χριστούγεννα, Γιορτή της μητέρας, τέλος σχολικής χρονιάς) είναι γεγονότα όπου η διατροφή εισάγεται στη σχολική ζωή φέρνοντας μια ποιότητα ζωής και εκπαιδευτική οικειότητα. Το μάθημα γίνεται αυθεντικό χάρη στους δεσμούς με την καθημερινή ζωή των παιδιών και του εκπαιδευτικού.

Ο εκπαιδευτικός στο σύνολό του

Στην προσέγγιση HOLA η θέση του καθηγητή σαν πομπός είναι ελάχιστη. Ο καθηγητής κατά τη διάρκεια των μαθημάτων είναι οδηγός, αναφορά, διευκολυντής, παρατηρητής...το να πηγαίνει κατά τη διάρκεια των μαθημάτων του από τη μια θέση στην άλλη, προσφέρει μια ευχάριστη ποικιλία στον εκπαιδευτικό, αποφεύγει τη μονοτονία.

Το παιδί στο σύνολό του

Το παιδί μαγειρεύοντας στο μάθημα δεν εστιάζει την προσοχή του στην εκμάθηση μιας γλώσσας, αλλά στην πραγματοποίηση της εργασίας. Οι διαφορετικές στρατηγικές εκμάθησης που βάλατε σε εφαρμογή επιτρέπουν στο παιδί να αξιοποιήσει και να αναπτύξει όλη του τη δυναμικότητα. Κάνετε το παιδί να συμμετέχει με τη σκέψη στο θέμα της εκμάθησης. Το προσκαλείτε να επικεντρωθεί στον εαυτό του. Το HOLA σας επιτρέπει να ρίξετε μια νέα ματιά στα μαθήματά σας, αλλά κυρίως να

σηκώσετε κεφάλι. Ρίξτε το βλέμμα σας και αυτό των παιδιών στον εξωτερικό κόσμο. Η εκμάθηση μιας γλώσσας είναι αναγκαία, για να συλλάβουμε αυτόν τον κόσμο στο σύνολό του και να είμαστε ικανοί να βρίσκουμε τη θέση μας σε διάδραση με τον άλλον.

Συμπέρασμα

Αυτό είναι ένα μάθημα που δίνει μια μοναδική ευκαιρία να χρησιμοποιήσουμε τη γαλλική γλώσσα σε δραστηριότητα. Τα μαθήματα μαγειρικής επιτρέπουν να επικοινωνούμε στη ξένη γλώσσα και τα μαγειρικά αποτελέσματα είναι μια «γευστική» εκτίμηση της κατανόησης. Τα παιδιά έβαλαν τα χέρια στη ζύμη κατά τη διάρκεια της εκμάθησής τους. Έχετε την ευκαιρία να χρησιμοποιήσετε πολλές διαφορετικές διδακτικές προσεγγίσεις όπως: video, Powerpoint...

Για τα παιδιά ο στόχος είναι απλός, πρέπει να καταλάβουν, να εξηγήσουν, να πραγματοποιήσουν και έπειτα να γευθούν. Τα παιδιά πάντα λάτρευαν τα μαθήματα μαγειρικής. Με τις πολυπολιτισμικές τάξεις δίνετε την ευκαιρία στα παιδιά να παρουσιάσουν συνταγές της χώρας καταγωγής τους. Είναι περήφανα που θα κάνουν να βγει στην επιφάνεια ένα μικρό κομμάτι της κουλτούρας τους.

Σημείωση: Μπορείτε να βρείτε τη συνταγή για τις τρούφες σοκολάτας στο Powerpoint. Περισσότερες πληροφορίες και το αναλυτικό μάθημα στη Γαλλική γλώσσα βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.holaforkids.be

TEMPLATE FOR MATERIALS

(ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ)

Τίτλος	Τρούφες σοκολάτας	
Επίπεδο	A1.1 (2η χρονιά γαλλικών) Ηλικία: 8-12	
Διάρκεια	Τουλάχιστον 3 μαθήματα των 50'	
Σκοποί	<p>Ο μαθητής ως ολότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> η αλληλεπίδραση με τον εκπ/κό και τους συμμαθητές η συνεργατική μάθηση <p>Ο κόσμος ως ολότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> η ανακάλυψη <p>Η γλώσσα ως ολότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> χρήση κατάλληλων 	
Χρήση της γλώσσας/ στόχοι χρήσης	<ul style="list-style-type: none"> κατανόηση γραπτού λόγου κατανόηση συγκεκριμένων προφορικών πληροφοριών παραγωγή συνεχούς λόγου σε διάλογο 	
Γλωσσικοί στόχοι	Γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα	Κειμενικά είδη/ κειμενικός λόγος
	<p>Γραμματική Προστακτική</p> <p>Λεξιλόγιο Υλικά συνταγής (σοκολάτα, ζάχαρη, βούτυρο, κακάο, αυγό, αυγά,) Σκεύη (πιάτο, φλιτζάνι, κατσαρόλα, μαχαίρι, πιρούνι, ξύλινη, κουτάλα, μπολ) Σχετικό λεξιλόγιο: κίτρινο, μαύρο, βανίλια ένα κομμάτι, κομμάτια Ρήματα: κόβω, γεμίζω, βάζω, τοποθετώ, ανακατεύω, προσθέτω, πλάθω. Φωνητική και φωνολογία: προφορά συγκεκριμένων φράσεων και λεξιλογίου</p>	Κατανόηση συνταγών μαγειρικής Σύνταξη κριτικής μαγειρικής
	Πραγματολογικά/ Λειτουργία γλώσσας/ επικοινωνία	Πολιτιστικά στοιχεία
	Επικοινωνία εντός της ομάδας Επικοινωνία με άλλες ομάδες Επικοινωνία με τον δάσκαλο	Η μαγειρική
Στοχασμός και επίγνωση	<p>Στρατηγικές μάθησης Συνάγω/ συμπεραίνω, πρόβλεψη και υπόθεση, συνεργασία, διαχείριση (monitoring), αυτοαξιολόγηση, σύνθεση και κράτηση σημειώσεων.</p> <p>Στίλ μάθησης Λεκτικό/ ακουστικό, οπτικό, επαγωγικό, βιωματικό και συγκεκριμένο</p> <p>Πολλαπλή νοημοσύνη Οπτική, κινητική, χωρική, γλωσσική, διαπροσωπική.</p> <p>Portfolio Πίνακας formative αξιολόγηση, εικόνα τρουφών και η συνταγή</p>	
Αξιολόγηση	Πίνακας formative αξιολόγηση «γευστική» αξιολόγηση	

Υλικά και πηγές	<p>Οι μαθητές Σκεύη κουζίνας και τα υλικά της συνταγής</p> <p>Ο δάσκαλος Συνταγή, εικόνες για την έκθεση, φύλλο αξιολόγησης Τραπεζομάντιλα και υλικό καθαρισμού Ηλεκτρικό μάτι ή φούρνος μικροκυμάτων και ψυγείο</p>
Δραστηριότητες	<p>Μάθημα 1 (50΄)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Διαχείριση τάξης: σχηματισμός ομάδων 2. Εισαγωγή warmup: παρουσίαση και γεύση της σοκολάτας 3. Ανακάλυψη της συνταγής με την βοήθεια του κειμένου και της έκθεσης (εικόνες από τη συνταγή με λεζάντες) <p>Μάθημα 2 (2x 50΄)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εισαγωγή 2. Εκτέλεση της συνταγής 3. Αξιολόγηση και portfolio <p>Μάθημα 3 (όσο πάρει)</p> <p>Πιθανές εξελίξεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανόηση προφορικού λόγου, παραγωγή προφορικού λόγου • χρήση οπτικοακουστικού υλικού, άλλων συνταγών, βελτίωση της συνταγής